

Program seminářů

Právo životního prostředí II.

9. semestr

akademický rok 2007/2008

seminarizující: doc. JUDr. Ivana Průchová, CSc.

semináře: čtvrtek 9,35 – 11,05 hod

11,10 – 12,40 hod

učebna č.215

konzultační hodiny:

středa 9,00 – 10,30 hod., v ostatních případech podle individuální dohody

e-mail: ivana.pruchova@law.muni.cz.

1. Organizační záležitosti

Vztah obecné a zvláštní části práva životního prostředí

Diskuse k problematice práva životního prostředí I. (na základě písemného plnění studentů v seminářích)

(již na 1. seminář je vhodné, aby měli studenti k dispozici minimálně ÚZ: ŽP, Zemědělství (aktuální), Stavební zákon, Ústava, OZ, Trestní předpisy)

2. Právní režim ochrany vodních zdrojů

3. Právní režim ochrany ovzduší

4. Právní režim ochrany přírody I

5. Právní režim ochrany přírody II

Právní režim ochrany lesa, půdy

6. Právní režim nakládání s odpady a obaly

Zápočty

Všichni studenti se na semináře připraví podle níže uvedených otázek a příkladů, které budou nejpozději 1.10.2007 zavedeny pro celý semestr do dokumentů k předmětu PŽP II.

Ze zadání pro 2. až 6. seminář písemně každý student sám, případně ve skupině max. 2 studentů, vypracuje a odevzdá vyučující výstižně a stručně řešení 2 příkladů (1 z příkladů onačených jako „Příklad k řešení všemi studenty“ a jednoho podle vlastní volby).

Obsah řešených úkolů bude prezentován v diskusi na seminářích. Studenti jsou povinni mít ve výuce prameny právní úpravy event. další podkladové materiály (judikáty apod.), za jejichž pomoci řešili úkoly do příslušného semináře event. další prameny podle pokynu vyučující.

Podmínkou udělení zápočtu je aktivní účast na seminářích a odevzdání výše uvedených úkolů.

Plnění studenti odevzdávají do odevzdávací skříňky pro svoji příslušnou seminární skupinu, a to nejpozději do zahájení semináře, kterého se zúčastní případně v listinné podobě na konci příslušného semináře (event. oběma výše uvedenými způsoby).

V případě nesplnění výše uvedených podmínek ze strany konkrétních studentů jim budou individuálně stanovena náhradní plnění v návaznosti na povahu a rozsah nesplněných povinností.

Literatura:

přednášky

skripta:

Pekárek, M., Jančářová, I.: Právo životního prostředí I. díl (2001) – obecná část

Kolektiv (Dudová, J., Jančářová, I., Pekárek, M., Průchová, I.): Právo životního prostředí II., 2006

Kolektiv (Dudová, J., Jančářová, I., Pekárek, M., Průchová, I.): Právo životního prostředí III., 2007

- další literatura dle zadání vyučující

- právní předpisy k jednotlivým tématům (je vhodné pracovat s tématy souvisejícími ÚZ, a to zejména – ŽP, Zemědělství, Stavební zákon, Zahraniční obchod, Obce a kraje, Ochrana spotřebitele, Zdravotní péče, Ústava a LZPS, SŘ, SŘS, OŘS, Trestní předpisy, Občanský zákoník, Obchodní zákoník).

V Brně, 24.9.2007

doc. JUDr. Ivana Průchová, CSc.

Seminář č. 1

Organizační záležitosti

Vztah obecné a zvláštní části práva životního prostředí

Diskuse k problematice práva životního prostředí I.

Otázky:

1. Uveďte vztah obecné a zvláštní části práva životního prostředí
2. Uveďte, které oblasti zahrnuje obecná část práva životního prostředí a které prameny právní úpravy se jednotlivých oblastí týkají
3. Uveďte, které oblasti zahrnuje zvláštní část práva životního prostředí
4. Uveďte vztah vnitrostátní a mezinárodně právní úpravou ochrany životního prostředí
5. Uveďte vztah vnitrostátní úpravy ke komunitárnímu právu.
6. Uveďte, které problémy životního prostředí považujete z hlediska právní regulace za významné a pokuste se podle svých dosavadních znalostí ze studia práv uvést, zda právní úprava existuje (v tomto případě jaká) či neexistuje (v tomto případě uveďte, zda je potřebná či není).

Příklad k „připomenutí“ problematiky z obecné části PŽP I: - vzpomenete si?

Občané obce J. se dozvídají, že v blízkosti obce má být výhledově umístěn průmyslový objekt. V této souvislosti má být i řešena dosud nevyhovující dopravní situace v obci, a to obchvatem. V území se nenachází žádné zvláště chráněné území.

- a) Uveďte, které právní předpisy budete potřebovat k řešení výše uvedené situace a proč.
- b) Uveďte, kde a jak mohou občané získat informace o tom, zda tomu tak skutečně má být.
- c) Uveďte, zda ve vztahu k zamýšlenému záměru zaujímají specifické postavení vlastníci pozemků, na nichž má k uvažovaným aktivitám dojít.
- d) Uveďte, zda právní úprava přiznává některým subjektům specifické postavení při hájení eventuálních zájmů na ochraně životního prostředí resp. jeho jednotlivých složek.

Seminář č. 2.

Právní režim ochrany vod

Otázky:

1. Uveďte základní prameny právní úpravy na úseku ekologické ochrany vody.
2. Vymezte druhy vod a jaká je právní povaha vod.
3. Zabývejte se nakládáním s povrchovými vodami.
4. Zabývejte se nakládáním s podzemními vodami.
5. Zabývejte se plánovacími nástroji v oblasti vod.
6. Uveďte základní prostředky ochrany vodních poměrů a vodních zdrojů.
7. Zabývejte se právním režimem vodních toků.
8. Uveďte povinnosti vlastníků pozemků, na nichž se nacházejí vodní toky.
9. Uveďte povinnosti vlastníků pozemků sousedících s koryty vodních zdrojů.
10. Uveďte povinnosti vlastníků staveb a zařízení v korytech vodních toků nebo sousedících s nimi.
11. Zabývejte se právním režimem vodních děl.
12. Zabývejte se právními prostředky ochrany před povodněmi.
13. Uveďte jaké znáte ekonomické nástroje na úseku ochrany vod.
14. Zabývejte se výkonem veřejné správy na úseku ochrany vod.
15. Zabývejte se právní odpovědností za porušení povinností na úseku ochrany vod.
16. Zabývejte se specifiky vodoprávního řízení.

Příklady:

1. Vlastník objevil na svém pozemku pramen vody. Průzkum potvrdil jeho dostatečnou vydatnost, a proto se vlastník pozemku rozhodl na příslušném místě vykopat studnu. Jaký právní postup musí dodržet?

2. Na pozemku pana J.A. se nachází studna. Pan J.A. se pozemek koupil v roce 1972. V tuto dobu se již na pozemku studna nacházela. V únoru 2006 se od známého dozvídá, že k odběru podzemní vody z každé studny je zapotřebí povolení. V dokumentaci, kterou má pan J.A. k dispozici od předchozího vlastníka pozemku však žádné listiny ve vztahu ke studni nejsou obsaženy.
Doporučte panu J.A., jak by měl postupovat a jaké jsou jeho povinnosti a proč.

2.
Vlastník zahrady, která se nachází v sousedství potoka, pěstuje zeleninu. K jejímu zalévání si pořídil čerpadlo, které postavil na břehu potoka a s jeho pomocí z něho čerpá vodu k zalévání zahrady. Posuďte tento způsob nakládání s povrchovou vodou z hlediska platné právní úpravy.

3.
Osoba A. má zájem na vodní nádrži provozovat plavbu plavidla se spalovacím motorem. Uveďte, zda, případně jak danou problematiku řeší právní úprava.

4.
Vlastník pozemku, který se nachází v záplavovém území má zájem na svém pozemku vysadit stromy. Uveďte, za jakých podmínek je to možné.

5.
Subjekt B. má zájem na pozemku sousedícím s korytem vodního toku postavit stavbu. Uveďte, zda, případně za jakých podmínek je to možné.

6.
Subjekt B. má zájem na území chráněné oblasti přirozené akumulace vod zmenšit rozsah lesních pozemků. Uveďte, jak právní úprava danou situaci řeší.

7.
V lokalitě X. bylo stanoveno ochranné pásmo II. stupně vodního zdroje. Vlastník pozemku, který se na území ochranného pásma nachází se cítí být touto skutečností omezen ve výkonu svého vlastnického práva k pozemku a zajímá se, zda mu přísluší nějaká náhrada. Uveďte, jak právní úprava danou situaci řeší.

8.
Osoba A. je vlastníkem rodinného domku. Lze jí povolit vypouštění odpadních do podzemních vod?

9.
Subjekt C. v rámci svého předmětu činnosti nakládá s nebezpečnými závadnými látkami. Jaké jsou jeho povinnosti?

10.
Správce vodního toku má zájem na pozemku sousedícím s korytem vodního toku odstranit určitý počet stromů. Uveďte, zda, případně za jakých podmínek je to možné.

11.
Osoba A. je vlastníkem pozemku, na němž se nachází koryto vodního toku. Uveďte, jaké jsou jeho povinnosti.

12.
Osoba A. je vlastníkem pozemku, který sousedí s vodním dílem. Je tento vlastník povinen, případně za jakých podmínek, umožnit těm, kteří zajišťují provoz nebo provádějí údržbu těchto vodních děl vstup na svůj pozemek?

13.
Jaká platí omezení v tzv. aktivní zóně záplavového území. Jak se tato aktivní zóna stanoví?

14.

V lokalitě X. došlo k povodni.

Zabývejte se povinnostmi, které za takové situace vzniknou jednotlivým subjektům.

Zabývejte se právy, která vzniknou osobám, jež byly povodněmi postiženy.

15.

Osoba L. vypouští do vod povrchových odpadní vody. Uveďte, zda právní úprava takovému subjektu povinnost platit za tuto činnost nějaký poplatek.

16.

Na vodoprávní úřad A. se obrátí občanské sdružení a domáhá se účastenství řízení podle vodního zákona s argumentací, že tímto řízením je dotčeno životní prostředí. Zabývejte se příslušnou právní úpravou, která se dané problematiky týká.

17.

Právník osoba X. vypustila odpadní vody do povrchové vody v rozporu s vodním zákonem. Uveďte, jak ji lze sankcionovat.

18.

V lokalitě A. je záměr umístit čistírnu odpadních vod. Uveďte, zda tento záměr podléhá režimu posuzování vlivů na životní prostředí.

19.

V lokalitě A. došlo ke zjištění havarijního stavu vody. Zabývejte se danou situací a uveďte, jak je ji třeba podle právní úpravy řešit.

20.

Vlastník objevil na svém pozemku pramen vody. Průzkum potvrdil jeho dostatečnou vydatnost, a proto se vlastník pozemku rozhodl na příslušném místě vykopat studnu. Jaký právní postup musí dodržet?

21.

Na pozemku pana J.A. se nachází studna. Pan J.A. se pozemek koupil v roce 1972. V tuto dobu se již na pozemku studna nacházela. V únoru 2006 se od známého dozvídá, že k odběru podzemní vody z každé studny je zapotřebí povolení. V dokumentaci, kterou má pan J.A. k dispozici od předchozího vlastníka pozemku však žádné listiny ve vztahu ke studni nejsou obsaženy.

Doporučte panu J.A., jak by měl postupovat a jaké jsou jeho povinnosti a proč.

22. Příklad pro řešení všemi studenty

V lokalitě X. zjistila skupina turistů, že do rybníka, který se nachází v blízkosti cíle jejich víkendového výletu, došlo zřejmě k úniku nějakých jedovatých látek, neboť voda v rybníku je zjevně nejen znečištěna a zapáchající, ale na její hladině je vidět plavat i uhynulé ryby.

V blízkosti rybníka je postavena rekreační chata, v níž se chtějí turisté ubytovat. Zásobování chaty pitnou vodou je zajištěno z vlastní studny. Turisté při příchodu na recepci chaty o svém zjištění hovoří s majitelem jejím majitelem a současně je jej dotazují, zda nehrozí nebezpečí, že by mohla být i zhoršena kvalita vody ve studni.

Na základě výše uvedených skutečností vyřešte následující úkoly:

1. Uveďte, jak by se měli zachovat turisté a případně majitel rekreační chaty při zjištění znečištění v rybníce.
2. Vysvětlete, které subjekty a jak by měly postupovat při zjišťování původce znečištění rybníka.
3. Zabývejte se odpovědnostními důsledky ve vztahu k eventuálnímu původci znečištění rybníka, a to i ve spojení se škodami spojenými s úhynem ryb.
4. Zabývejte se problematikou znečištění vody ve studni a povinnostmi původce

znečištění.

5. **Vysvětlete, jaká opatření a kterými subjekty mohou být přijata ve vztahu k ochraně veřejného zdraví v souvislosti se znečištěním rybníka, který slouží jak chovu ryb, tak koupání.**

Seminář č. 3

Právní režim ochrany ovzduší

Otázky:

1. Uveďte základní prameny právní úpravy na úseku ochrany ovzduší.
2. Charakterizujte základní pojmy související s ochranou ovzduší.
3. Uveďte kategorizaci zdrojů znečišťování ovzduší.
4. Uveďte obecné povinnosti každého při ochraně ovzduší.
5. Uveďte povinnosti provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování.
6. Zabývejte se evidencí stacionárních zdrojů znečišťování.
7. Uveďte povinnosti mobilních zdrojů znečišťování.
8. Co se rozumí přípustnou úrovní znečišťování ovzduší?
9. Co se rozumí smogovou situací a jaké jsou právní prostředky využívané při jejím vzniku?
10. Zabývejte se problematikou spalování odpadu a odpadních olejů v souvislosti s ochranou ovzduší.
11. Zabývejte se ekonomickými nástroji ochrany ovzduší.
12. Zabývejte se právními prostředky ochrany ozonové vrstvy Země.
13. Zabývejte se ochranou klimatického systému Země.
14. Zabývejte se organizačním zabezpečením napří ochraně ovzduší.
15. Zabývejte se odpovědností za porušování povinností při ochraně ovzduší.
16. Zabývejte se poskytováním informací na úseku ochrany ovzduší.
17. Zabývejte se emisními povolenkami.

Příklady:

1.
V lokalitě X. je záměr umístit zařízení ke spalování paliv. Uveďte, zda takový záměr podléhá posuzování vlivů na životní prostředí.
2.
Osoba A. má zájem na otevřeném ohništi spalovat přebytečný materiál ze své zahrady. Uveďte, jak právní úprava tuto situaci řeší.
3.
Osoba A. je vlastníkem motorového vozidla.
a) O jaký zdroj znečišťování ovzduší se jedná.
b) Jaké je třeba dodržet povinnosti při jeho provozu z hlediska ochrany ovzduší. Které právní předpisy tuto problematiku řeší.
4.
Na území aglomerace A. došlo k tzv. smogové situaci.
a) Uveďte, co se rozumí smogovou situací
b) Uveďte právní prostředky související s prevencí a likvidací smogových situací.
c) jaké jsou právní důsledky nesplnění povinností, které jsou právní úpravou uloženy v rámci řešení smogové situace.
5.
V lokalitě A. má být umístěna spalovna komunálního odpadu.
Uveďte, za splnění jakých podmínek je to možné.
- 6.

Osoba A. se zajímá, zda provozovatelé zdrojů znečišťování ovzduší v ČR jsou zatíženi nějakými ekonomickými nástroji. S oporou v platné právní úpravě ji na její dotaz odpovězte.

7.

V rámci kontrolní činnosti orgánu ochrany ovzduší bylo zjištěno, že provozovatel velkého zdroje znečišťování nezjišťuje v souladu se zákonem množství vypouštění znečišťujících látek postupem a způsobem stanoveným zákonem. Jaké jsou právní důsledky takového zjištění:

8.

Za jakých podmínek je možné v ČR spalovat odpad a odpadní oleje?

9.

Osoba B. se zajímá, jakými právními prostředky je v ČR zajištěna ochrana ozonové vrstvy Země a jaké právní důsledky jsou spojeny s nedodržením povinností z těchto právních prostředků vyplývajících.

10. Příklad pro řešení všemi studenty

Na městský úřad města H. obrátil občan J. s písemnou žádostí o poskytnutí informací o tom, zda podnikatelský subjekt L., který je provozovatelem zařízení podle zákona o integrované prevenci, při svém provozu dodržuje podmínky, za nichž mu bylo umožněno podnikání, a to ve vztahu k čistotě ovzduší. Žadatel ve své žádosti uvádí, že se domnívá, že ze strany podnikatelského subjektu dochází zejména v nočních hodinách k překračování emisních limitů a tím ke znečišťování ovzduší. Jeho písemné podání současně obsahuje výzvu, aby se městský úřad města H. zabýval situací a provedl ve vztahu k podnikatelskému subjektu eventuální opatření příp. jej při zjištění porušení povinností sankcionuje. Ve vztahu k této části svého podání rovněž žádá o poskytnutí informace o výsledku kontrolní činnosti.

V souvislosti s výše uvedeným příkladem vyřešte následující úkoly:

1. **Koncipujte odpověď na tu část podání osoby J., kterou se domáhá poskytnutí informace od městského úřadu města H. Zvolený postup odůvodněte.**
2. **Uveďte, jak se může osoba J. bránit, pokud nebude s obsahem odpovědi souhlasit.**
3. **Uveďte, který orgán je oprávněn provádět kontrolu plnění podmínek integrovaného povolení. Uveďte, jaká opatření lze uložit při zjištění nedostatků.**
4. **Uveďte, jakým způsobem se může podnikatelský subjekt L. bránit, pokud by s uloženými opatřeními nesouhlasil.**
5. **Uveďte, jakou roli sehrávají ve vztahu ke kontrole dodržování podmínek integrovaného povolení orgány veřejného zdraví.**

Seminář č. 4

Právní režim ochrany přírody I

Otázky:

1. Uveďte základní prameny právní úpravy na úseku ochrany přírody a krajiny.
2. Co se rozumí „ochranou přírody a krajiny“?
3. Zabývejte se tzv. obecnou ochranou přírody a krajiny a uveďte základní instituty, které s ní souvisejí.
4. Zabývejte se tzv. zvláštní ochranou přírody a uveďte základní instituty, které s ní souvisejí.
5. Zabývejte se územními systémy ekologické stability.
6. Uveďte, jakým cílům slouží zřízení přírodního parku.
7. Uveďte, jaké cíle sleduje vyhlášení přechodně chráněné plochy.
8. Zabývejte se právním režimem a ochranou jeskyní.

9. Co je to tzv. krajinný ráz?
10. Co jsou to tzv. významné krajinné prvky?
11. Uveďte jaké jsou povinnosti každého při ochraně rostlin a živočichů.
12. Zabývejte se problematikou paleontologických nálezů.
13. Zabývejte se kategorizací zvláště chráněných území a charakterizujte právní prostředky jejich ochrany.
14. Natura 2000 a zákon o ochraně přírody a krajiny.
15. Natura 2000 stavební zákon.
16. Charakterizujte tzv. ptačí oblasti.
17. Zabývejte se evropsky významnými lokalitami.
18. Zabývejte se kategorizací zvláště chráněných rostlin a živočichů a charakterizujte právní prostředky jejich ochrany.
19. Uveďte orgány ochrany přírody a krajiny.
20. Zabývejte se institutem vstupu na cizí pozemky v souvislosti s ochranou přírody a krajiny.
21. Jak právní úprava řeší přístup každého do volné krajiny?
22. Jak právní úprava řeší ekonomické pobídky v zájmu ochrany přírody a krajiny.
23. Co se rozumí tzv. biologickým hodnocením?
24. Jaký je vztah územní ochrany přírody a krajiny a katastru nemovitostí?
25. Zabývejte se právní odpovědností na úseku ochrany přírody a krajiny.
26. Zabývejte se poskytováním informací na úseku ochrany přírody a krajiny.
27. Zabývejte se účastí veřejnosti při ochraně přírody a krajiny.
28. Zabývejte se institutem odebrání nedovoleného jedince zvláště chráněného druhu rostliny či živočicha.
29. Zabývejte se organizačním zabezpečením na úseku ochrany přírody a krajiny.
30. Zabývejte se kompenzacemi za omezení podnikatelské činnosti v zájmu ochrany přírody a krajiny.

Příklady:

1.
Subjekt A. uvažuje o odvodnění pozemku začleněných volné krajiny. Je k takové aktivitě zapotřebí nějaké kvalifikované formy činnosti orgánu ochrany přírody?
2.
Na pozemku ve vlastnictví osoby B. má být vyhlášen významný krajinný prvek. Jak je třeba v takovém případě postupovat, aby byl dodržen zákon?
3.
Osoba B. má zájem pokácet na svém pozemku okrasnou dřevinu (jehličnatý strom). Jak musí postupovat, aby dodržela zákon?
4.
Orgán ochrany přírody povolil subjektu C. pokácení dřevin. Jaké povinnosti mohou být subjektu C. v dané souvislosti uloženy?
5.
Jak lze postupovat proti subjektu, který pokácel bez povolení dřevinu, ač tohoto povolení bylo zapotřebí.
V úvahu vezměte, že se jednalo
a) o fyzickou osobu
b) o právnickou osobu
6.
V lokalitě X. má být umístěna stavba Y. S ohledem na charakter stavby se naskytá otázka, zda tím nebude narušen krajinný ráz. Jak platná právní úprava řeší danou situaci?
7.
Subjekt Y. má zájem v lokalitě B. realizovat vědeckou činnost. S jakými právními prostředky platná právní úprava pro takové případy počítá?
- 8.

Občanské sdružení A. má zájem zúčastnit se řízení, v němž jsou podle jeho názoru řešeny otázky týkající se ochrany přírody a krajiny. Jak je daná situace řešena z pohledu platné právní úpravy.

9.

V lokalitě A. je záměr vyhlásit maloplošné chráněné území. Jaký postup v takovém případě právní úprava předpokládá? Jaké jsou povinnosti povinnosti vlastníků pozemků, které se v daném území nacházejí a jaké právní důsledky nastanou, když je nesplní?

10.

Na pozemku X. se nachází památný strom. Ve výši 130 cm nad zemí je jeho průměr 0,5m. Vlastník pozemku hodlá v bezprostřední blízkosti památného stromu (do 3 m) postavit garáž. Zjistil, že orgán ochrany přírody nevyhlásil pro památný strom ochranné pásmo. Je výstavba garáže možná?

11.

Subjekt Y. má zájem na území národní přírodní rezervace provozovat horolezectví. Je to možné?

12.

osoba B. oznámila orgánu ochrany přírody, že na zahradě souseda je prokazatelně čerstvě zasazená zvláště chráněná rostlina, která se vyskytuje ve větším množství na nedaleké louce. Jaký by měl být v daném případě postup orgánu ochrany přírody?

13.

Osoba A. se obrátila na orgán ochrany přírody s dotazem, za jakých podmínek je možné dovézt do České republiky papouška. Uveďte, jak právní úprava danou situaci řeší.

14

Na celnici B. celníci zjistili, že osoba X. přepravuje větší množství želv. Uveďte, jaká jsou oprávnění celních orgánů a s kterými dalšími orgány spolupracují.

Dále se zabývejte právními důsledky toho, že by bylo zjištěno, že ze strany osoby X. byl porušen zákon.

15

Osoba A. chová exemplář, který je současně nebezpečným druhem zvířete. Co z této skutečnosti pro osobu A. vyplývá za povinnost?

16.

Příklad k řešení všemi studenty

Osoba J.K. je vlastníkem pozemku v obci L., jejíž katastrální území spadá do druhé zóny ochrany chráněné krajinné oblasti X. Pozemek byl předmětem restituce. Před odnětím vlastnického práva původnímu vlastníku stával na pozemku rodinný dům, nicméně v restituci by vrácen při jako nezastavěný, stavba původního rodinného domu zcela byla odstraněna. Místní příroda nového vlastníka (syna původního vlastníka) však natolik uchvátla, že vážně uvažuje na pozemku postavit rekreační chatu, která by později v budoucnosti mohla sloužit k trvalému bydlení.

Na pozemku se nachází řada dřevin, přičemž jeden strom je označen jako „památný strom“.

Otázky a příklady k řešení:

- 1) Charakterizujte CHKO a uveďte, jaký význam má tzv. zónace.
- 2) Uveďte, co jsou to ochranné podmínky CHKO a kde jsou stanoveny.
- 3) Jaké jsou povinnosti vlastníka pozemku, který se nachází ve II. zóně CHKO?
Jakými prostředky disponuje správa CHKO pro případ, že vlastník své povinnosti neplní.
- 4) V CHKO X. působí občanské sdružení J., které se dozvídá o záměru výstavby rekreační chaty a nesouhlasí s ní. Má nějaké možnosti ovlivnit průběh rozhodování o povolení stavby rekreační chaty?
- 5) Jak ovlivní event. záměr stavět na pozemku skutečnost, že se na něm nachází „památný

strom“?

- 6) Je možné, aby došlo k vyvlastnění pozemku za účelem ochrany přírody a krajiny, který byl „vrácen“ do vlastnictví? Kdo by podával žádost o vyvlastnění?
- 7) Je vlastník pozemku, který se nachází ve II. zóně CHKO nějak omezen v dispozici s vlastnictvím tohoto pozemku?
- 8) Zvažte, jaké by bylo postavení a možnosti realizace záměru vlastníka pozemku v situaci, pokud by se jeho pozemek nacházel na území I. zóny CHKO.
- 9) Uveďte rozdíly mezi ochranou dřevin v rámci obecné ochrany přírody a s ochranou památných stromů.

Seminář č. 5

Právní režim ochrany přírody II

Právní režim ochrany půdy

Právní režim ochrany lesa

Právní režim ochrany přírody II

1. Uveďte, které znáte zákony, jež lze vedle zákona o ochraně přírody a krajiny považovat za zákony upravující otázky týkající se přírodního prostředí a jeho prvků.
2. Zabývejte se právním režimem na úseku myslivosti.
3. Zabývejte se právní úpravou na úseku rybářství.
4. Uveďte mezinárodní smlouvy, které se týkají ochrany přírody a krajiny.
5. Speciální pozornost věnujte problematice Úmluvy CITES.
6. Uveďte, jak se problematika upravená v Úmluvě CITES projevuje v české právní úpravě.
7. Uveďte základní zásady a prostředky obchodování s ohroženými druhy rostlin a živočichů.
8. Zabývejte se organizačním zabezpečením na úseku obchodování s ohroženými druhy živočichů.
9. Zabývejte se prameny právní úpravy, které se dotýkají ochrany zvířat.
10. Uveďte, jakými principy je ovládána právní úprava na úseku ochrany zvířat proti týrání.

Příklady:

1. Osoba A. se obrátila na orgán ochrany přírody s dotazem, za jakých podmínek je možné dovést do České republiky papouška. Uveďte, jak právní úprava danou situaci řeší.
2. Na celnici B. celníci zjistili, že osoba X. přepravuje větší množství želv.
  - a) Uveďte, jaká jsou oprávnění celních orgánů a s kterými dalšími orgány spolupracují.
  - b) Dále se zabývejte právními důsledky toho, že by bylo zjištěno, že ze strany osoby X. byly porušeny povinnosti
    - ab) které se týkají obchodování s volně žijícími živočichy,
    - bb) které se týkají ochrany zvířat z hlediska jejich zdraví.
3. Osoba A. chová exemplář, který je současně nebezpečným druhem zvířete. Co z této skutečnosti pro osobu A. vyplývá za povinnost?
4. Při pohybu ve volné krajině naleznete v lese 3km vzdáleném od obce J. uvázaného, opuštěného psa. Uveďte, jak se zachováte a zabývejte se právní úpravou opuštěného zvířete.

B. Právní režim ochrany půdy a lesa

1. Uveďte právní prostředky, kterými je zajištěna ochrana půdy jako složky životního prostředí a prameny právní úpravy, v nichž jsou obsaženy.
2. Zabývejte se ochranou půdy v procesu územního plánování a v procesu pozemkových úprav.
3. Jak souvisí proces SEA a EIA s ochranou kvality půdy?

4. Zabývejte se ochranou kvality půdy před negativními vlivy:
  - a) průmyslové činnosti
  - b) zemědělské činnosti (včetně hospodaření v lesích)
  - c) stavební činnosti
  - d) dopravních havárií
5. Vymezte principy, které se uplatní při ochraně „kvantity“ půdy před jejím odnímáním dosavadním účelům, a to s důrazem na
  - a) ochranu kvantity zemědělského půdního fondu
  - b) ochranu kvantity pozemků určených plnění funkcí lesa.
6. Zabývejte se rekultivacemi půdy v návaznosti na různé lidské aktivity – vymezte prameny právní úpravy a principy rekultivací.
7. Uveďte, jaké jsou povinnosti a omezení vlastníka lesa z hlediska ochrany životního prostředí. Zabývejte se eventuálními kompenzacemi za plnění těchto povinností a omezení.
8. Specifikujte, jaké jsou povinnosti každého v souvislosti s realizací obsahu obecného užívání lesa, a to zejména s ohledem na zajištění ochrany lesa jako složky životního prostředí.

Příklady:

1. Zemědělský podnikatel A. se domnívá, že v důsledku nesprávného zemědělského podnikání osoby, která je vlastníkem pozemků, které sousedí s jeho pozemky, dochází k jejich zaplevelení. Zabývejte se právními prostředky řešení vzniklé situace.
2. Na rychlostní komunikace X. v území J. se stala dopravní nehoda, při níž došlo k úniku nafty do okolí pozemní komunikace (konkrétně i do pozemků, které jsou zemědělsky využívány). Uveďte, jak bude daná situace a kterými subjekty řešena.
3. V lokalitě X. se uvažuje o rozšíření povrchové těžby nerostů, kterou mají být dotčeny pozemky, které jsou dosud součástí zemědělského půdního fondu. Uveďte, zda splnění jakých podmínek je to možné.

4. Příklad pro řešení všemi studenty

Osoba J. oznámila České inspekci životního prostředí, že v lokalitě D. došlo k vykácení lesního porostu a podle jejího názoru se tak muselo stát v rozporu se zákonem, neboť se jednalo o zdravý les ve stáří cca 20 let.

Úkoly k řešení:

1. Uveďte, jak lze a kde lze zjistit, kdo je vlastníkem pozemků, na nichž se nacházel lesní porost.
2. Uveďte, jak lze zjistit, zda těžba byla oprávněná nebo neoprávněná.
3. Uveďte, jak by měla ČIŽP postupovat v případě, pokud by zjistila, že se týkalo o těžbu neoprávněnou.
4. Zabývejte se možnými odpovědnostními důsledky v případě, že by se jednalo o těžbu neoprávněnou.
5. Jaké jsou povinnosti vlastníka lesa ve vztahu k zalesnění odlesněné části lesa.
6. Je možné, aby vlastník lesa lokalitu, v níž došlo k vykácení lesa do budoucna využil pro jiný účel?

Seminář č.6

Právní režim nakládání s odpady a obaly

Zápočty

A.

Odpady:

Otázky:

1. Uveďte základní prameny právní úpravy na úseku nakládání s odpady a základní pojmy, s kterými právní úprava pracuje.
2. Zabývejte se pojmem „odpad“.
3. Co je to „nebezpečný odpad“ a jak se hodnotí nebezpečné vlastnosti odpadů.
4. Co je to „komunální odpad“.
5. Uveďte všeobecné povinnosti při nakládání s odpady.

6. Zabývejte se institutem odpadového hospodáře.
7. Zabývejte se povinnostmi původců odpadů.
8. Zabývejte se povinnostmi obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem.
9. Uveďte, jak právní úprava řeší právní režim sběru a výkupu odpadů.
10. Uveďte, jaké povinnosti ukládá právní úprava provozovateli zařízení k využívání odpadů.
11. Uveďte, jaké povinnosti ukládá právní úprava provozovateli zařízení k odstraňování odpadů.
12. Zabývejte se specifiky skládkování odpadů.
13. Zabývejte se specificky spalování odpadů
14. Zabývejte se specifiky při přepravě odpadů.
15. Co právní úprava rozumí tzv. vybranými odpady a vybranými zařízeními a jak řeší jejich právní režim.
16. Zabývejte se právním režimem zpětného odběru některých výrobků.
17. Zabývejte se evidencí a ohlašování odpadů, zařízení k nakládání s odpady, shromažďovacích a sběrných míst, skladů odpadů a zařízení a látek s obsahem PCB.
18. Věnujte pozornost plánovacím nástrojům na úseku nakládání s odpady.
19. Zabývejte se ekonomickými nástroji na úseku nakládání s odpady.
20. Uveďte za jakých podmínek je umožněn vývoz, dovoz a tranzit odpadů.
21. Zabývejte se organizačním zabezpečením na úseku nakládání s odpady
22. Zabývejte se právní odpovědností za porušení povinností při nakládání s odpady.
23. Zabývejte se právním režimem radioaktivního odpadu.

Příklady:

V případě příkladů z oblasti nakládání s odpady, záleží na volbě studenta, zda si k řešení jako „povinný“ příklad vybere příklad č. 15 nebo 16, případně oba. Pokud si zvolí pouze jeden z nich, vyřeší písemně další z uvedených příkladů podle vlastní volby.

1.
Původce odpadu si není jist, jak zařadit odpad, který produkuje. S jakým postupem pro takový případ počítá platná právní úprava?
2.
Na území X. má být lokalizována spalovna odpadů.
Podléhá tato aktivita posuzování vlivů na životní prostředí?
3.
Osoba J. má zájem na území chráněné krajinné oblasti zneškodňovat odpady. Je to možné, případně za jakých podmínek? Které právní předpisy se dané problematiky týkají?
4.
Subjekt X. má zájem podnikat v oblasti odstraňování odpadů, a to skládkováním. Jak právní úprava řeší problematiku skládkování ve vztahu k jiným v úvahu přicházejícím způsobům odstraňování odpadů?
5.
Osoba X. v inzerátu zjistí, že subjekt A. hledá pracovníka na místo odpadového hospodáře. Uveďte, kdo může být odpadovým hospodářem.
6.
Obec se rozhoduje, jak řešit problematiku platby za komunální odpad. Jaké má možnosti podle platné právní úpravy?
7.
Provozovatel A. se dotazuje, jaké jsou jeho povinnosti při sběru a výkupu odpadů. Odpovězte na jeho dotaz.
8.
V lokalitě A. došlo ke zjištění výskytu odpadů, nebezpečných z hlediska ochrany životního prostředí. Kdo je povinen takové odpady odstranit? Kdo nese náklady na jejich odstranění?
9.
Osoba B. se chce zbavit autovraku. Jaký postup pro takový případ předpokládá platná právní úprava?

10.

Osoba B. se na vás obrací s dotazem, zda čs. právní úprava řeší problematiku povinnosti zpětného odběru některých výrobků po jejich použití.

11.

V území obce J. se nachází skládka odpadů. Jaké je její postavení ve vztahu k ukládání odpadů na ni a ve vztahu k vybírání poplatku za uložení odpadu?

12. Osoba A. se na vás obrací s dotazem, zda lze na území ČR dovážet odpad. Co jí odpovíte?

13. Osoba X. provozuje zařízení k odstraňování odpadů bez potřebného souhlasu příslušného správního úřadu (případně v rozporu s ním). Jaké právní důsledky spojuje zákon s takovou situací?

14. Jaké je oprávnění celního úřadu v případě, že zjistí, že zboží, které není deklarováno jako odpad je odpadem?

15. Příklad pro řešení všemi studenty

Na základě podnětu starosty obce XY provedli inspektoři České inspekce životního prostředí kontrolu objektu na pozemku v k.ú. Milovice, kde objevili několik tun navezeného smíšeného odpadu (papírový odpad, obnošený textil, staré pneumatiky, ale také zdravotnický odpad a vyteklé baterie). Z odebraných vzorků inspektoři zjistili, že se jedná o komunální odpad německého původu. Majitelkou pozemku je paní Nováková, která jej včetně hospodářských budov pronajímá společnosti ABC, s.r.o. Společnosti ABC, s.r.o. nebyl vydán souhlas podle § 14 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1/ Jaká oprávnění má ČIŽP při kontrole a jaký bude její další postup? Uveďte konkrétní ustanovení příslušných právních předpisů.

2/ Jaký by byl postup ČIŽP pokud by jí nebylo umožněno vstoupit na soukromý pozemek za účelem provedení kontroly?

3/ Podle informací získaných od občanů obce jezdí do areálu soukromého pozemku plně naložené nákladní automobily, obvykle v brzkých ranních hodinách. Jaké orgány výkonu veřejné správy na úseku odpadového hospodářství jsou oprávněny kontrolovat přepravu odpadů? Jaký postup by jste navrhovali v tomto případě?

4/ Jaké jsou povinnosti původce odpadů, dopravce a příjemce při přeshraniční přepravě odpadů? Stručně charakterizujte a uveďte konkrétní ustanovení příslušných právních předpisů.

5/ Vymezte odpovědnostní vztahy a k jednotlivým skutkovým podstatám přiřaďte sankce. Bylo-by možné sankcionovat za porušení povinností při nakládání s odpady i paní Novákovou?

16. Příklad pro řešení všemi studenty

Na území města B. byla uvedena do provozu v březnu 2000 spalovna komunálního odpadu o kapacitě 5 tun za hodinu.

V dané obci je vybírán místní poplatek za komunální odpad ve výši 500 Kč.

V blízkosti spalovny se nachází bytová výstavba. U řady rodinných domů jsou zahrady.

Na některých z nich jejich vlastníci a uživatelé spalují rostlinné materiály vznikající při péči o zeleň na zahradách. Skupina nájemníků panelového domu, který se nachází v sousedství těchto rodinných domů je toho názoru, že se jedná jednoznačně o protiprávní jednání. Navíc se domnívají, že na pozemku u jednoho rodinného domu je dlouhodobě nepořádek a nečistota, které jsou způsobeny odkládáním nejrůznějších věcí majitelem domku a nezajištěním péče o pozemek.

Obracejí se proto na městský úřad s podnětem, aby se situací zabýval. Současně jej žádají, aby se zabýval tím, zda jsou při provozu spalovny komunálního odpadu dodržovány povolené limity znečišťování ovzduší, a to zejména s ohledem na ochranu veřejného zdraví.

S přihlédnutím k výše uvedeným údajům vyřešte následující problémy:

1. Vysvětlíte postavení provozovatele v případě uvedené spalovny komunálního odpadu k jeho eventuální povinnosti získat tzv. integrované povolení.
2. Vysvětlíte konstrukci, způsob stanovení a poplatníky místního poplatku za komunální odpad a dále uveďte, jakým jiným způsobem by mohla být řešena platba za komunální odpad.
3. Vypořádejte se s tvrzením občanů, které tito adresovali ve svém podnětu městskému úřadu, podle něhož je spalování rostlinných materiálů na uvedených zahradách je jednoznačně protiprávní. Koncipujte vysvětlující odpověď městského úřadu vůči žadatelům.
4. Uveďte, jak lze postupovat vůči fyzické osobě – vlastníkovi pozemku, na jehož pozemku je tvrzený nepořádek a nečistota za situace, kdy se tato fyzická osoba k odloženým věcem nechová jako k odpadu a tyto věci ani povahu odpadu nemají.
5. Uveďte, jak by se měl městský úřad vypořádat se žádostí o informaci, která se týká event. znečišťování ovzduší z provozu spalovny.

B.

Obaly

Otázky:

1. Uveďte základní prameny, které se týkají nakládání s obaly.
2. Vymezte pojem „obal“ ve světle právní úpravy.
3. Zabývejte se základními povinnostmi při nakládání s obaly a odpady z obalů.
4. Zabývejte se označováním obalů.
5. Zabývejte se právním režimem opakovaně použitelných a vratných obalů.
6. Zabývejte se právním režimem obalů pro přepravu nebezpečných výrobků.
7. Zabývejte se využitím odpadů z obalů.
8. Uveďte, co je to tzv. autorizovaná obalová společnost.
9. Zabývejte se organizačním zabezpečením v oblasti nakládání s obaly a odpady z obalů
10. Zabývejte se právní odpovědností za porušení povinností při nakládání s obaly a odpady z obalů.

Příklady:

1. Obrací se na vás osoba A. s dotazem, jak je v čs. právní úpravě řešena problematika vratných obalů. Co jí odpovíte?
2. Který subjekt je oprávněn kontrolovat zajištění zpětného odběru obalů?
3. Příslušný orgán zjistí, že obal X. nesplňuje zákonem stanovené požadavky. Jaká jsou jeho oprávnění?
4. Česká inspekce životního prostředí zjistí, že osoba C. vykonává činnost, ke které je třeba autorizace, bez této autorizace. Jaké jsou právní důsledky takového zjištění?

Zápočty

